

بسمه تعالی

استانداردهای سلامت هسته های اولیه، باغات مادری و نهالستان های خرمالو

تعاریف:

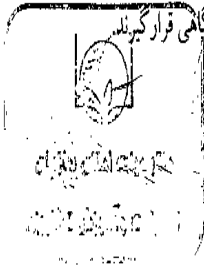
۱. هسته های اولیه و پیش تکثیری نهال (Basic & Pre-basic Stocks)

هسته های اولیه: مواد گیاهی محدودی از ارقام تجاری هستند که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال محرز شده و در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات نگهداری می شوند.

پیش تکثیر: مواد گیاهی برگرفته از هسته های اولیه بوده که اصالت و سلامت آنها توسط موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذر و نهال محرز شده است. این طبقه به عنوان حلقه بین هسته های اولیه و باغات مادری قرار دارد و مواد گیاهی مورد استفاده برای احداث باغ مادری از آنها تهیه می شود. این مواد گیاهی در مکانی محافظت شده و غیر قابل نفوذ به حشرات نگهداری میشوند.

نمودار ۱.۱:

۱. هسته های اولیه و پیش تکثیر باید عاری از کلبه پاتوزن های گیاهی سیستمیک از جمله *Verticillium albo-atrum* باشند.
۲. هسته های اولیه و پیش تکثیری باید در خاکی کاملاً استریل در گلدان و بدون تماس با خاک اسکرین هاوس نگهداری شوند.
۳. جهت جداسازی گلدانهای حاوی هسته های اولیه و پیش تکثیری، کف اسکرین هاوس باید حداقل تا عمق ۸۰ سانتیمتر از سنگریزه پوشیده شده و گلدانها بر روی سکوها یا بتنی یا پلاستیکی نگهداری شوند.
۴. به غیر از هسته های اولیه و پیش تکثیری، گیاهان دیگری نباید در اسکرین هاوس موجود باشند. به شعاع ۲۰ متری اسکرین هاوس هم نباید گیاهی موجود باشد.
۵. هسته های اولیه و پیش تکثیری باید ضمن ارزیابی مرتب چشمی از نظر بیماریهای هوا برد و خاکبرد نظیر *V. albo-atrum*, *Armillaria mellea*, *Phytophthora spp.* و *Tylenchulus semipenetrans* باید سالیانه دو بار از نظر بیماری های مندرج در بند مورد ارزیابی آزمایشگاهی قرار گیرند.

۲. درختان مادری (Mother Blocks):

به باغات گیاهانی از ارقام تجاری محصولات سردرختی باغبانی با اصالتی معلوم و کاملاً سالم اطلاق می شود که تحت نظارت موسسه تحقیقات ثبت و گواهی بذرو نهال در مکانی با فاصله ایزولاسیون استاندارد کاشته شده و از مواد گیاهی آنها برای تولید نهال استفاده می شود.

توضیحات:

۱. درختان مادری باید عاری از کلیه پاتوژنهای سیستمیک از جمله *V. albo-atrum* باشند.
۲. پیوندک درختان مادری از هفته های اولیه گرفته می شود.
۳. باغات مادری در بیرون از گلخانه در خاک طبیعی باغ که عاری از نماتدهای *Tylenchulus semipenetrans* و قارچهای *A. mellea*، *Phytophthora spp.* و *V. albo-atrum* بوده و به تأیید سازمان حفظ نباتات رسیده، احداث می شوند.
۴. تعیین فاصله حریم امن (فقدان منابع آلودگی) برای باغات مادری به نوع استفاده از باغ، بیماری های قابل انتقال و برد پروازی حشرات ناقل بستگی دارد. در مورد خرما، حریم امن باغات ۲۰۰ متر تعیین می شود.
۵. جهت اطمینان از عدم انتقال بیماری های خاکری، باید آبیاری از نوع تحت فشار باشد و توسط لوله های آبیاری مستقیماً از منبع تأمین آب به زمین اصلی منتقل گردد.
۶. همه درختان مادری ضمن ارزیابی چشمی مرتب از نظر سلامت در برابر بیماریهای خاکبرد و هوارد نظیر *Phytophthora spp.*، *A. mellea*، باید سالمانه حداقل یک بار از نظر عدم آلودگی به *V. albo-atrum* مورد ارزیابی آزمایشگاهی قرار گیرند. در صورت مشاهده آلودگی ضروری است درخت (درختان) آلوده حذف و با درخت سالم جایگزین شود.

۳. نهال گواهی شده (Certified):

به نهالی اطلاق می شود که اصالت، سلامت و مشخصات ظاهری آن مطابق با استانداردهای مصوب بوده و مواد اولیه آن از باغات مادری تهیه می شود.

توضیحات:

۱. پایه و پیوندک باید متجانس و از ارقام تجاری شناخته شده بوده و عمل پیوند در زمان مناسب انجام شده باشد.

۲. نهال گواهی شده باید عاری از نماتدهای *Tylenchulus semipenetrans*، و قارچهای *A. mellea*، *Phytophthora* spp.، *V.albo-atrum* باشند.

۳. نهالستانها باید از سایر منابع آلودگی ۱۰۰ متر فاصله داشته باشند.

جدول (۱) بیماریهای قابل انتقال خرما

عامل بیماری	انتقال	دامنه میزبانی
<i>Phytophthora</i> spp ^۱	خاک آلوده، آب آلوده، قلمه های آلوده و ادوات کشاورزی	دامنه میزبانی بسیار وسیع
<i>Verticillium albo-atrum</i> ^۱	خاک آلوده، آب آلوده، قلمه های آلوده و ادوات کشاورزی	دامنه میزبانی بسیار وسیع
پوسیدگی آرمیلاریایی ریشه <i>Armillaria</i> spp	خاک و آب آلوده، نهال های آلوده، قطعات گیاهی آلوده و ادوات کشاورزی	دامنه میزبانی بسیار وسیع
<i>Tylenchulus semipenetrans</i> ^۲	خاک	پلی فاز

توضیحات:

^۱ روش های ردیابی: تله گذاری و استفاده از محیط های کشت اختصاصی

^۲ روش های ردیابی: استفاده از محیط های کشت و آزمون خاک از نظر وجود میسلوم و اسکروت

^۳ روش های ردیابی: بررسی ظاهری اندام های هوایی، طوقه و ریشه

